

STUDIA NAUK TEOLOGICZNYCH
TOM 13 (2018)

DOI 10.24425/119656

WSTĘP

500-lecie Reformacji było okazją do licznych spotkań modlitewnych i naukowych, bardzo często o charakterze ekumenicznym. Do rocznicowych obchodów dołączył Komitet Nauk Teologicznych PAN, organizując 16 listopada 2018 r. w Warszawie dyskusję panelową pt. *Doktor Marcin Luter z perspektywy protestanckiej, prawosławnej i katolickiej*. Wprowadzeniem do dyskusji były wystąpienia abpa prof. dr. hab. Jerzego Pańkowskiego (teolog prawosławny), dr. Jerzego Sojki (teolog ewangelicki) oraz ks. prof. dr. hab. Piotra Jaskóły (teolog katolicki). Jej przedłużeniem jest niniejszy tom *Studiów Nauk Teologicznych PAN*. Składają się nań poszerzone wersje wystąpień panelowych trzech wymienionych teologów. Ich uzupełnieniem są teksty komentujące poglądy M. Lutra oraz analizujące teologiczne, historyczne i kościelne konsekwencje zapoczątkowanej przez M. Lutra Reformacji. Dyskusja panelowa, jak też treść artykułów rocznicowego tomu, pokazują, jak wiele udało się osiągnąć w działaniach ekumenicznych w ciągu ostatnich dziesięcioleci. Poważnym wsparciem dla ekumenicznej otwartości w badaniach teologicznych i teologicznohistorycznych są bez wątpienia wypowiedzi, postawy i gesty zwierzchników wspólnot chrześcijańskich. Bodaj szczególnie widocznym znakiem zmian, jakie dokonały się w minionym czasie, jest podejście do jednego z najbardziej spornych problemów dla chrześcijan, jakim jest idea papieżstwa. Mając świadomość, jak trudna i paląca to kwestia, Jan Paweł II w encyklice *Ut unum sint* zastanawia się nad możliwością wypracowania w dialogu międzywyznaniowym takiego kształtu posługi Piotrowej, by mogła ona pełnić swą podstawową funkcję, jaką jest zadanie jednoczenia chrześcijan. Píše w swej modlitwie do Ducha Świętego, „by obdarzył nas swoim światłem i oświecił wszystkich pasterzy i teologów naszych Kościołów, abyśmy wspólnie poszukiwali takich form sprawowania owego urzędu, w których możliwe będzie realizowanie uznawanej przez jednych i drugich posługi miłości” (UUS 95). Za ważną odpowiedź na to papieskie wezwanie uznać można głos patriarchy Bartłomieja I, który w 2008 r. w Rzymie w przemówieniu na zakończenie Synodu Biskupów mówił o żywionej przez siebie nadziei, „że nastanie dzień, kiedy oba nasze Kościoły będą w pełni zgodne co do roli prymatu i synodalności w życiu Kościoła”. I dodał, że „wraz z prymatem, synodalność stanowi

strukturę nośną władzy i organizacji Kościoła¹. Znaczącym gestem otwartości na dialog z papieżem było zaproszenie skierowane do papieża Franciszka przez Światową Radę Kościołów gromadzącą 354 wspólnoty chrześcijańskie. Okazją do wystosowania zaproszenia na spotkanie, które miało miejsce 21 czerwca 2018 r., była 70. rocznica założenia Światowej Rady Kościołów. Jej Sekretarz Generalny, ks. Olav Fykse Tveit, w przemówieniu wygłoszonym z okazji papieskiej wizyty w Genewie uznał przybycie Franciszka do Światowej Rady Kościołów za kamień milowy na wspólnej ekumenicznej drodze. Wypowiedział się też z uznaniem o „zaangażowaniu papieża w świętą posługę jedności, która służy sprawiedliwości i pokojowi”². Te wypowiedzi i gesty ważnych postaci reprezentujących wspólnoty chrześcijańskie otwierają teologom drogę do badań, które nie są ograniczane przez wyznaniowe uprzedzenia. W tę drogę wpisują się też teksty zawarte w niniejszym rocznicowym tomie *Studiów Nauk Teologicznych*.

Ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola

¹ On-line: <https://www.liturgia.pl/Watykan-Benedykt-XVI-i-Bartłomiej-I-przewodniczyli-nieszporom/> [dostęp: 03.07.2018 r.].

² On-line: https://www.oikoumene.org/de/resources/documents/other-meetings/papal-visit/speech-of-the-wcc-general-secretary-on-the-occasion-of-the-visit-to-the-wcc-of-his-holiness-pope-francis?set_language=de [dostęp: 03.07.2018 r.].